

VIBORG
KOMMUNE

Esbjerg
Kommune

Aalborg
Kommune

AARHUS
KOMMUNE

Til

Økonomi- og Indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll-Bille
Beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen
Finansminister Kristian Jensen

Den 30. november 2018

Det er helt vildt skævt....

Kommunerne fik i 2009 ansvaret for de forsikrede ledige. Udgifterne til området finansieres af et beskæftigelsestilskud - et særtilskud fra staten, der indgår i det samlede kommunale tilskuds- og udligningssystem. I praksis er beskæftigelsestilskuddet dog ude af trit med virkeligheden, og det bidrager til mere skæve finansieringsvilkår, selvom det modsatte var tiltænkt.

Det var forventningen, at skævhederne ville være løst fra 2019 ved, at beskæftigelsestilskuddet blev indarbejdet i det generelle tilskuds- og udligningssystem. Det blev som bekendt ikke til noget. Men de enorme skævheder mellem landets kommuner kan *ikke* fortsætte. De kalder på en løsning nu, og derfor foreslår vi, at kommuner med tab på beskæftigelsestilskuddet kompenseres for det - efter samme princip som de øvrige kompensationer, der er indgået aftale om som følge af den manglende reform. Konsekvenserne af et skævvridende system skal stoppes nu!

Stigende skævhed mellem landets kommuner

Kommunerne modtog i gennemsnit knap 136.000 kr. pr. ledig i 2017 - det svarer til den gennemsnitlige kommunale udgift pr. dagpengemodtager (inkl. aktivering). Dette gennemsnitlige beskæftigelsestilskud dækker over betydelige forskelle mellem landets kommuner. Nogle kommuner modtog ca. 90.000 kr. pr. ledig, mens andre kommuner modtog mere end 250.000 kr. pr. ledig. Nogle kommuner mangler derved ca. 46.000 kr. i finansiering pr. ledig, mens andre kommuners tilskud er næsten dobbelt så stort som det reelle finansieringsbehov. Disse forskelle er helt urimelige!

Tallene viser, at der sker en betydelig omfordeling mellem landets kommuner via beskæftigelsestilskuddet. Og det er tilmed blevet mere og mere skævt over årene. De kommuner, der er i 2013 fik de højeste tilskud, fik cirka dobbelt så meget som de kommuner, der fik det laveste tilskud pr. ledig, men i 2017 var forskellen vokset til en faktor 3,6. Med de foreløbige forventninger til resultaterne for 2018 bliver skævhederne endnu større. Fra at være skævt i begyndelsen er det således blevet helt vildt skævt!

De vigtigste årsager til skævhederne

De tre væsentligste problemstillinger forbundet med beskæftigelsestilskuddet og den stigende skævhed mellem landets kommuner er:

- *Tilskuddet er ramt af tilfældige konjunktur-udsving:*
At beskæftigelsestilskuddet tager udgangspunkt i ledigheden i et enkelt, tilfældigt år - 2010. Et år, som ovenikøbet var kraftigt påvirket af finanskrisen, som på det tidspunkt havde ramt kommunerne meget forskelligt. Forskelligheden var stor både på landsplan, men også inden for de enkelte landsdele, hvor 'centerbyen/centerbyerne' typisk havde en lavere ledighedsandel end i en mere normal konjunkturcyklus.

VIBORG
KOMMUNE

Esbjerg
Kommune

Aalborg
Kommune

AARHUS
KOMMUNE

- *Tilskuddet lægger en strafafgift på vækst:*
At beskæftigelsestilskuddet ikke tager højde for befolkningsudviklingen. Når beskæftigelsestilskuddet reguleres på baggrund af antal ledige og ikke andelen af ledige, bliver det alt andet betydeligt sværere for en kommune med befolkningstilvækst (og en kommune med mange dimittender) at få samme relative ledighedsudvikling som de kommuner, der oplever befolkningstilbagegang.
- *Tilskuddet belønner kommuner for at sende borgere ud af arbejdsmarkedet:*
Endeligt - og det hænger sammen med, at beskæftigelsestilskuddet opgøres på antal - kan kommunerne reelt få en gevinst på beskæftigelsestilskuddet ved at lade ledige seniorer til at benytte sig af efterlønsordninger og tidlig afgang fra arbejdsmarkedet. Opgørelsesmetode belønner således kommunerne for at mindske arbejdsstyrken - hvilken står i skarp kontrast til de landspolitiske intentioner og virksomhedernes behov for arbejdskraft.

Alle tre parametre påvirker den samme type kommuner (store 'centerkommuner' i landsdelene) og giver disse kommuner betydelige tab på området.

Skævhederne opfanges ikke af det øvrige kommunale tilskuds- og udligningssystem

Da beskæftigelsestilskuddet blev indført fra 2010, blev der ikke i øvrigt foretaget justeringer i det kommunale udligningssystem. Hverken opgørelsen af det aldersbestemte eller det socioøkonomiske udgiftsbehov, eller det generelle udligningsniveau blev ændret, da opgaven med de forsikrede ledige overgik til kommunerne. De øvrige elementer i udligningssystemet kan derfor ikke siges at skulle kompensere for skævhederne i beskæftigelsestilskuddet.

Da beskæftigelsestilskuddet - og udgifterne herunder - heller ikke indgår i det strukturelle over-/underskud, som ligger til grund for opgørelsen af de årlige tilskuds- og udligningsbeløb, som Økonomi- og Indenrigsministeriet udmelder til kommunerne, rammes kommuner med tab på beskæftigelsestilskuddet særligt hårdt. Beskæftigelsestilskuddets skævheder er skjulte. Indgik skævhederne på beskæftigelsestilskuddet her, ville kommuner som vores skulle modtage væsentligt højere udligningsbeløb.

Beskæftigelsestilskuddets skævheder giver dårligere service til borgerne

De massive skævheder på beskæftigelsestilskuddet, som vores kommuner oplever - og som udgør mellem 0,2 og 0,4% af vores kommuners beskatningsgrundlag kan mærkes - og det påvirker den service, som kommunerne kan levere til borgerne. Beskæftigelsestilskuddet virker dermed ikke efter hensigten, som er, at systemet skal understøtte, at alle kommuner har rimelige vilkår for at levere service til borgerne, og at kommunerne har incitamentene til at fremme vækst og beskæftigelse.

Løsning på skævhederne

Som det fremgår - og uddybes i vedlagte bilag - er udviklingen i beskæftigelsestilskuddet helt vild skæv! Det kalder på en løsning nu. Vi kan ikke vente på en større omlægning af det kommunale udligningssystem, der indeholder en varig løsning på beskæftigelsestilskuddets skævheder. En sådan omlægning ligger med forårets forlis formentlig 2-3 år ude i fremtiden. Skævhederne har efterhånden store konsekvenser for kommunernes muligheder for at levere service til deres borgere, og derfor må de rettes op nu. Vi foreslår derfor en midlertidig løsning, som kompenserer de kommuner, der har store tab på området.

Det vil kun være rimeligt og fair, at beskæftigelsestilskuddets skævheder behandles på linje med nogle af de andre skævheder i udligningssystemet. Her har Folketingets partier som følge af forliset i forhandlingerne om en ny udligningsreform indgået aftale om separate kompensationer til de kommuner, der fx tabte stort på opdateringen af uddannelseskriterierne. På samme vis bør de kommuner, der årligt taber store summer på beskæftigelsestilskuddet, blive kompenseret.

Vi står naturligvis gerne til rådighed for en drøftelse af problemstillingerne og håber, at I vil se velvilligt på at få løst skævhederne - til gavn for borgerne i vores kommuner og et 'Danmark i Balance'.

Med venlig hilsen

Ulrik Wilbek
Borgmester i Viborg

Jesper Frost Rasmussen
Borgmester i Esbjerg

Thomas Kastrup-Larsen
Borgmester i Aalborg

Jacob Bundsgaard
Borgmester i Aarhus

Bilag:
Beregninger

Bilag: Beregninger

Hensigten med nedenstående beregninger er at vise, hvordan udviklingen på beskæftigelsestilskuddet har været i Viborg, Esbjerg, Aalborg og Aarhus fra 2012 til 2017.

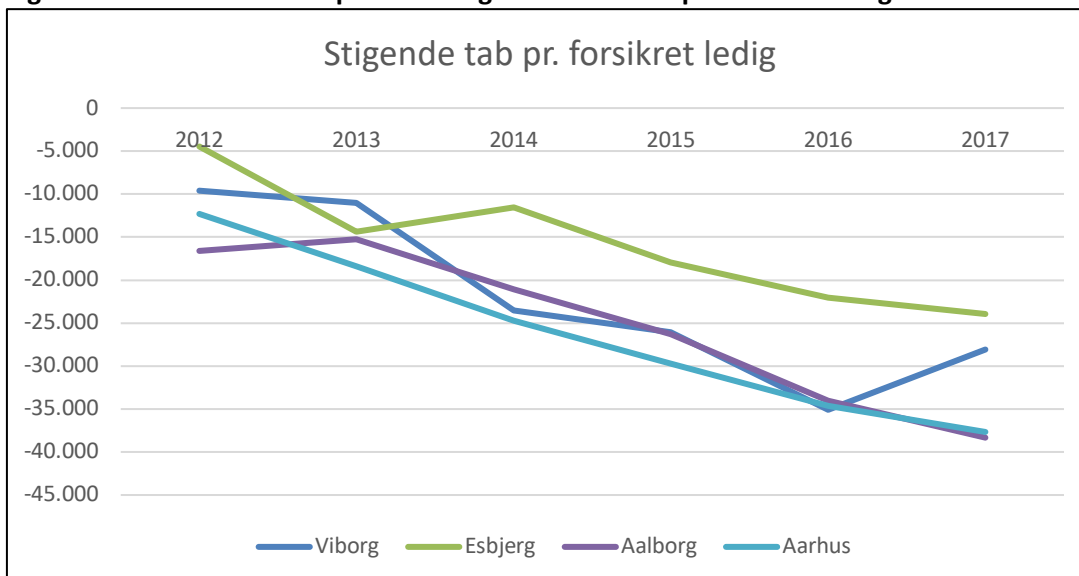
Alle 4 kommuner har tabt rigtig mange penge på beskæftigelsestilskuddet i perioden, jf. tabel 1, tabel 2a-2 samt figur 1. Tabel 1 viser de 4 kommuners samlede tab på beskæftigelsestilskuddet i perioden 2012-2017. Figur 1 viser udviklingen i de 4 kommuners tab pr. forsikret ledig fra 2012 til 2017, mens tabellerne 2a til 2d viser relevante tal for hver af de 4 kommuner, henholdsvis 1) de årlige udgifter, 2) de årlige efterregulerede beskæftigelsestilskud, 3) det samlede resultat, samt resultatet opgjort som henholdsvis 4) % af beskatningsgrundlag, 5) % af udgifter og som 6) tab pr. forsikret ledig.

Det fremgår af tabellerne, at de 4 kommuners tab er stigende år for år - både opgjort i absolutte tal, men også målt i forhold til både kommunernes beskatningsgrundlag, kommunernes udgifter til de forsikrede ledige og antallet af forsikrede ledige i kommunerne. Tabene har nået et niveau, der gør systemet helt ude af trit med virkeligheden!

Tabel 1: Kommunernes samlede tab på beskæftigelsestilskuddet i perioden 2012-2017

Samlet tab 2012-2017	mio. kr.
Viborg	-172
Esbjerg	-162
Aalborg	-625
Aarhus	-971

Figur 1: Kommunernes tab på beskæftigelsestilskuddet pr. forsikret ledig 2012-2017

Tabel 2a: Resultat af beskæftigelsestilskuddet i Viborg, 2012-2017

mio. kr., løbende priser	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Udgifter	209	193	176	169	160	139
Tilskud (inkl. forsikringsordning)	-190	-175	-144	-136	-120	-110
Resultat (-=tab)	-19	-18	-32	-33	-40	-29
Resultat i pct. af beskatningsgrundlag	-0,13	-0,12	-0,21	-0,21	-0,25	-0,18
Resultat i pct. af udgifter	9,06	9,21	18,37	19,76	25,16	21,02
Resultat pr. ledig (i hele kr.)	-9.606	-11.063	-23.509	-26.037	-35.088	-28.060

Tabel 2b: Resultat af beskæftigelsestilskuddet i Esbjerg, 2012-2017

mio. kr., løbende priser	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Udgifter	261	273	229	214	211	197
Tilskud (inkl. forsikringsordning)	-250	-241	-209	-184	-177	-162
Resultat (-=tab)	-11	-32	-20	-29	-34	-35
Resultat i pct. af beskatningsgrundlag	-0,06	-0,17	-0,11	-0,15	-0,17	-0,18
Resultat i pct. af udgifter	4,17	11,64	8,82	13,74	16,11	17,98
Resultat pr. ledig (i hele kr.)	-4.469	-14.356	-11.522	-17.921	-22.075	-23.947

Tabel 2c: Resultat af beskæftigelsestilskuddet i Aalborg, 2012-2017

mio. kr., løbende priser	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Udgifter	574	537	521	552	518	518
Tilskud (inkl. forsikringsordning)	-521	-466	-429	-431	-381	-366
Resultat (-=tab)	-52	-71	-92	-121	-137	-152
Resultat i pct. af beskatningsgrundlag	-0,29	-0,22	-0,28	-0,32	-0,40	-0,43
Resultat i pct. af udgifter	14,39	13,17	17,69	20,67	26,42	29,32
Resultat pr. ledig (i hele kr.)	-16.647	-15.256	-21.099	-26.283	-34.056	-38.328

Tabel 2d: Resultat af beskæftigelsestilskuddet i Aarhus, 2012-2017

mio. kr., løbende priser	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Udgifter	804	808	763	740	741	749
Tilskud (inkl. forsikringsordning)	-710	-682	-610	-569	-540	-522
Resultat (-=tab)	-94	-126	-153	-171	-200	-227
Resultat i pct. af beskatningsgrundlag	-0,19	-0,23	-0,28	-0,29	-0,34	-0,37
Resultat i pct. af udgifter	11,66	15,62	20,09	23,08	27,06	30,26
Resultat pr. ledig (i hele kr.)	-12.308	-18.434	-24.742	-29.751	-34.616	-37.666

En uretfærdig incitamentsmodel

Formålet med beskæftigelsestilskuddet er på den ene side at understøtte den økonomiske bæredygtighed i kommunerne, og på den side at give kommunerne et incitament til at få forsikrede ledige i arbejde. Der er indført en landsdels-mekanisme, der skal sikre dette, og incitamentet er herefter, at kommunerne skal stræbe efter at få flere forsikrede ledige i job end de øvrige kommuner i den landsdel, kommunen er en del af, da det vil give en økonomisk gevinst. Der er derfor grund til at se nærmere på tilgængelige tal om kommunernes arbejdsmarkeder - sammenlignet med landsdelens samlede arbejdsmarked. Det sker i tabel 3a-3d for hver af de 4 kommuner.

VIBORG
KOMMUNE

Esbjerg
Kommune

Aalborg
Kommune

AARHUS
KOMMUNE

Som det fremgår af tabellerne (tabel 3a-d), er de fleste af de 4 kommuner væsentlig bedre til at få flere i beskæftigelse end de øvrige kommuner, der indgår i kommunernes respektive landsdele. Antallet af beskæftigede stiger således typisk mere i de 4 kommuner end i resten af kommunernes landsdel. Alligevel er det de 4 kommuner, som taber stort på beskæftigelsestilskuddet. Herudover viser tallene i tabellerne, at de 4 kommuner typisk har en arbejdsstyrke, der vokser mere end arbejdsstyrken i den øvrige landsdel (der flere steder er faldende). Det er kommuner med en arbejdsstyrke, der vokser hurtigere end landsdelens samlede arbejdsstyrke, der typisk taber på beskæftigelsestilskuddet. Det er jo helt urimeligt!

Samlet set er det de 4 'center-kommuner', der lider store - og stigende - tab på ordningen. De 4 kommuner straffes for befolkningstilvækst og relativt mange dimittender - dermed vender incitamentene i modellen ikke rigtigt!

Tabel 3a: Udvikling i beskæftigelse, ledighed og arbejdsstyrke i Viborg og Vestjylland

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2017	
							Antal	Pct.
Viborg Kommune								
Antal beskæftigede	35.975	35.788	35.761	35.967	36.324	36.810	835	2,3
Antal forsikrede ledige	1.969	1.607	1.378	1.284	1.145	1.042	-927	-47,1
Antal i arbejdsstyrken ¹⁾	47.942	47.655	47.737	48.251	48.790	-	848	1,8
Landsdel Vestjylland (ekskl. Viborg)								
Antal beskæftigede	123.337	121.981	122.523	122.631	123.717	124.966	1.629	1,3
Antal forsikrede ledige	7.188	6.050	4.700	4.158	3.733	3.506	-3.682	-51,2
Antal i arbejdsstyrken ¹⁾	168.422	166.654	166.033	166.746	168.326	-	-96	-0,1

Kilde: Jobindsats.dk. Arbejdsstyrken dog fra Danmarks Statistiks RAS-statistik.

Anm. Beskæftigede og forsikrede ledige er angivet i fuldtidspersoner, arbejdsstyrken i antal personer mellem 15 og 64 år.

1) Der er ikke tilgængelige tal for 2017. Udviklingen for arbejdsstyrken er derfor for perioden 2012-2016.

Tabel 3b: Udvikling i beskæftigelse, ledighed og arbejdsstyrke i Esbjerg og Sydjylland

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2017	
							Antal	Pct.
Esbjerg Kommune								
Antal beskæftigede	42.927	42.466	42.836	43.024	43.189	43.465	538	1,3
Antal forsikrede ledige	2.433	2.211	1.750	1.639	1.538	1.480	-953	-39,2
Antal i arbejdsstyrken ¹⁾	57.222	57.013	56.963	57.315	57.405	-	183	0,3
Landsdel Sydjylland (ekskl. Esbjerg)								
Antal beskæftigede	221.976	219.799	220.977	221.856	223.862	226.587	4.611	2,1
Antal forsikrede ledige	12.881	11.007	8.972	7.988	7.205	6.892	-5.989	-46,5
Antal i arbejdsstyrken ¹⁾	297.071	295.746	295.171	297.049	301.008	-	3.937	1,3

Kilde: Jobindsats.dk. Arbejdsstyrken dog fra Danmarks Statistiks RAS-statistik.

Anm. Beskæftigede og forsikrede ledige er angivet i fuldtidspersoner, arbejdsstyrken i antal personer mellem 15 og 64 år.

1) Der er ikke tilgængelige tal for 2017. Udviklingen for arbejdsstyrken er derfor for perioden 2012-2016.

Tabel 3c: Udvikling i beskæftigelse, ledighed og arbejdsstyrke i Aalborg og Nordjylland

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2017	
							Antal	Pct.
Aalborg Kommune								
Antal beskæftigede	75.661	75.669	76.192	77.269	78.756	79.706	4.045	5,3
Antal forsikrede ledige	5.266	4.633	4.369	4.277	4.018	3.966	-1.300	-24,7
Antal i arbejdsstyrken ¹⁾	101.484	101.602	102.899	104.721	106.504	-	5.020	4,9
Landsdel Nordjylland (ekskl. Aalborg)								
Antal beskæftigede	135.660	134.225	133.746	133.426	134.356	135.289	-371	-0,3
Antal forsikrede ledige	8.960	7.375	6.348	5.831	5.123	4.938	-4.022	-44,9
Antal i arbejdsstyrken ¹⁾	185.178	182.971	181.491	181.593	183.199	-	-1.979	-1,1

Kilde: Jobindsats.dk. Arbejdsstyrken dog fra Danmarks Statistiks RAS-statistik.

Anm. Beskæftigede og forsikrede ledige er angivet i fuldtidspersoner, arbejdsstyrken i antal personer mellem 15 og 64 år.

1) Der er ikke tilgængelige tal for 2017. Udviklingen for arbejdsstyrken er derfor for perioden 2012-2016.

Tabel 3d: Udvikling i beskæftigelse, ledighed og arbejdsstyrke i Aarhus og Østjylland

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012-2017	
							Antal	Pct.
Aarhus Kommune								
Antal beskæftigede	115.815	116.576	118.361	119.866	122.176	125.368	9.553	8,2
Antal forsikrede ledige	7.622	6.849	6.197	5.739	5.792	6.014	-1.608	-21,1
Antal i arbejdsstyrken ¹⁾	162.651	164.491	166.768	169.396	173.634	-	10.983	6,8
Landsdel Østjylland (ekskl. Aarhus)								
Antal beskæftigede	198.973	198.032	199.584	200.761	203.116	206.155	7.182	3,6
Antal forsikrede ledige	11.453	9.652	8.134	7.252	6.648	6.304	-5.149	-45,0
Antal i arbejdsstyrken ¹⁾	265.805	264.996	266.040	268.392	272.668	-	6.863	2,6

Kilde: Jobindsats.dk. Arbejdsstyrken dog fra Danmarks Statistiks RAS-statistik.

Anm. Beskæftigede og forsikrede ledige er angivet i fuldtidspersoner, arbejdsstyrken i antal personer mellem 15 og 64 år.

1) Der er ikke tilgængelige tal for 2017. Udviklingen for arbejdsstyrken er derfor for perioden 2012-2016.